

І. Петрова, Т. Шпильова, Н. Сисоліна **«ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СТИМУЛИ ТА ПЕРЕШКОДИ»***

Формування постіндустріальної системи соціально-економічних відносин ґрунтується на трансформації процесів людської діяльності. Відбувається перехід від фізичної та інтелектуальної до творчої, вільної праці. Зростає креативна роль працівника, посилюється значущість постматеріальних цінностей, умов для самореалізації. Творча праця стає основним джерелом інноваційного розвитку, а тому і створення конкурентних переваг.

Розвиток інноваційної діяльності вимагає переосмислення традиційних способів і форм управління та використання нових стимулів її активізації. Разом з тим в українській економіці інноваційна діяльність лише формально проголошена стратегічним пріоритетом. Більшість підприємств зорієнтовані на короткострокові стратегії розвитку, які не потребують суттєвих вкладень

у науково-технічні розробки. Незважаючи на це, в Україні існує потужний інтелектуальний потенціал, використання якого сприяло б підвищенню соціально-економічної ефективності виробництва.

У зв'язку з цим заслуговує на особливу увагу монографія «Інноваційна діяльність: стимули та перешкоди», в якій розглядаються актуальні питання розвитку інноваційної діяльності, її зміст і характер, основні види та напрями. Розглядаючи види інноваційної діяльності, автори дотримувалися власного погляду на інновації як на розроблені й запроваджені нові або вдосконалені технології у будь-яких видах людської діяльності. При цьому під інноваціями автори розуміють результат розроблення та впровадження нової або вдосконаленої технології у промисловості, управлінні, в комерційній маркетинговій діяльності або соціальній сфері, який дає можливість отримати комплексний ефект (економічний, соціальний, екологічний, науково-технічний тощо).

Заслуговує на підтримку запропонована авторами модель стратегічного управління інноваційним розвитком та інтелектуальним капіталом. Останній розглядається в єдності таких компонентів, як людський, структурний (організаційний), ринковий (кількісний) та соціальний капітал. Саме взаємодія цих компонентів здатна забезпечити комплексний ефект від використання інтелектуального капіталу.

Значний науковий інтерес представляє дослідження у монографії механізму стимулювання інноваційної діяльності. Автори розкривають специфіку мотивації творчої праці, обґрунтовують, що в мотиваційній структурі інноваційного працівника переважають нематеріальні цінності. З огляду на це та на унікальні компетенції працівників-новаторів дослідники пропонують нетрадиційні підходи до їхнього оцінювання та мотивації.

Вагоме місце у монографії посідають питання оцінювання та стимулювання діяльності керівників, зокрема інженерно-технічного напрямку промислового сектора економіки. Робота містить апробовані на машинобудівних підприємствах методики оцінювання та стимулювання інженерно-технічної діяльності. Характерною ознакою цих методик є розмежування стимулів за репродуктивною та творчою складовими інженерно-технічної праці. Разом з тим, на нашу думку, наведені в Розділі III методики преміювання інженерно-технічних працівників є дещо складними для розуміння працівниками у разі практичного їх використання.

Крім того, варто звернути увагу на таке дискусійне питання. Автори підкреслюють, що преміювати працівників треба виключно у разі одержання запланованих результатів (наявності ефекту) внаслідок запровадження інновацій. Але інноваційні проекти дуже ризиковані, працівники можуть докладати багато зусиль, але не досягти потрібних результатів через зовнішні обставини. На наш погляд, якщо їх не заохочувати (хоча б у невеликих розмірах), то це демотивуватиме їх і стримає від подальшої участі в таких проектах.

Ще раз наголосимо, що колективна монографія представляє значний науковий і практичний інтерес. Вона є актуальною та корисною для керівників, менеджерів, фахівців інженерно-технічних підрозділів, викладачів, аспірантів, студентів економічних навчальних закладів і спеціальностей, а також усіх, хто цікавиться проблемами стимулювання інноваційної діяльності.

А. Колот,
*доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи,
завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці
Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана*

* Інноваційна діяльність: стимули та перешкоди: монографія / Петрова І. Л., Шпильова Т. І., Сисоліна Н. П. За наук. ред. проф. Петрової І. Л. — К. : Дорадо, 2010. — 320 с.